

Skara-vykort berättar

Det sägs att en bild säger mer än tusen ord och Skara-vykorten berättar en del, och väcker även många frågor. Här presenterar jag några av mina Skara-vykort och svar på några av alla de frågor som väckts. En hel del frågor har jag inte hittat svar på och några av dessa finns kvar i mina texter. Det finns många böcker och skrifter om Skara, vissa innehåller uppgifter som inte stämmer med vad andra källor säger och ibland går det inte att avgöra vilken källa som är (mest) korrekt.

Välkommen till e-versionen av utställningen!

Detta är version 2.0

Inledning

Den fysiska utställningen hade vernissage på gamla biblioteket i Skara den 11 juli 2018, dagen då min pappa Lennart skulle ha fyllt nittiofem år.

På vernissagen kunde ett fyrtiotal besökare räknas in, den öppnades av Skara Gilles ålderman Tommy Kroon efter ett inledningsanförande av Gösta Karlsson, tidigare ordföranden i Skara Filatelistförening och god vän till Lennart.

Vernissagen besöktes även av Jenny Åberg från Skaraborgs län Tidning vilket resulterade i ett reportage i tidningen senare samma dag (dagen efter i den tryckta tidningen).

Utställningen var initialt tänkt att vara öppen till och med 28 juli, men kom att vara öppen ända till början på oktober 2018.

Utställningen visar 76 vykort förstörade till ungefär A4-storlek jämte beskrivande texter och samtliga dessa vykort och texter återfinns i denna publikation.

I samband med vernissagen presenterades en bok innehållande utställningens 76 vykort samt ytterligare sjuttio vykort. Den första upplagan var etthundra exemplar, och den andra femtio exemplar.

Boken recenserades av Sven-Olof Ask i Skaraborgsbygden 2018-07-27.

Vykortet som visas på omslaget till bok, utställning och e-utställning beskrivs lite närmare på nästa sida.

Noteringar

I denna e-version av utställningen är vissa rättelser och kompletteringar gjorda jämfört med den ursprungliga utställningen. Rättelserna avser S:ta Anna- och Katarinagatornas namn samt stavning av "Landtmanson". Kompletteringarna gäller beskrivning av St:a Annagatan, Skräddare David Carlsson på Skolgatan, Villa Essborg, Kämpagatan (texten vid Bryggeriet) samt Jarlagatan. Vidare finns här detaljbild från Skara-kartor 1909 och 1955 samt förordet, källor och baksidestexten till den bok som presenterades vid utställningen. Avslutningsvis mina egna (ganska oproffsiga) foton från utställningen jämte några klipp ur lokalpressen.

I version 2.0 är mina referensnummer, förlag och postgång tillagda vid respektive vykort.

Ordningen i vilken vykorterna presenteras skiljer sig något från utställningen, men samtliga vykort är med och inga ytterligare har tillkommit.

Har du behov av en pdf-fil med detta innehåll så hör du av dig till mig på sven.wallén@hotmail.com eller 070 - 262 24 88.

2013-055*273 [Bergers Bokhandel] [SKARA 30/.. 1912]

Hälsning från Skara

Vykort från c:a 1910 med liten folder bakom kameran innehållande tio små bilder.

Fram till 1905 fick endast mottagarens namn och adress skrivas på adressidan varför många äldre vykort har hälsningar skrivna på bildsidan. Åren 1903 och 1904 nåddes kulmen på vykortshysterin i Sverige och det skickades då över 35 miljoner vykort årligen. Vykortsportot var då fem öre, motsvarande idag knappt tre kronor (kpi) eller knappt 35 kronor (löneindex).

Det här vykortet är poststämplat SKARA 30/8 1912 adresserat Stockholm och med hälsningen "Liten Ingrid gratuleras så hjärtligt på födelsedagen 1912 af gamla faster Helena".

2015-200*199 [förlag ej angivet] [SKARA 3/3 1908]

Bokstavskort

Den här typen av semi-topografiska vykort var ganska vanlig och förekommer även med bilder bara i ortsnamnet.

På detta kort hittar man vyer från Bangården, Läroverket, Bankhuset (1904), Gunnar Wennerbergsgatan 10, Elverket, Seminariet, Stortorget, Domkyrkan, Tingshuset, Biblioteket, Järnvägsstationen, Hötorget, Järnvägsgatan, Bryggeriet, Muhrs villa, Flickskolan, Stadskällaren, Brobacka och Stadshotellet.

2015-055*201 [C. A. Bergers Bokhandel] [SKARA 27/2 1897]

Hälsning från Skara

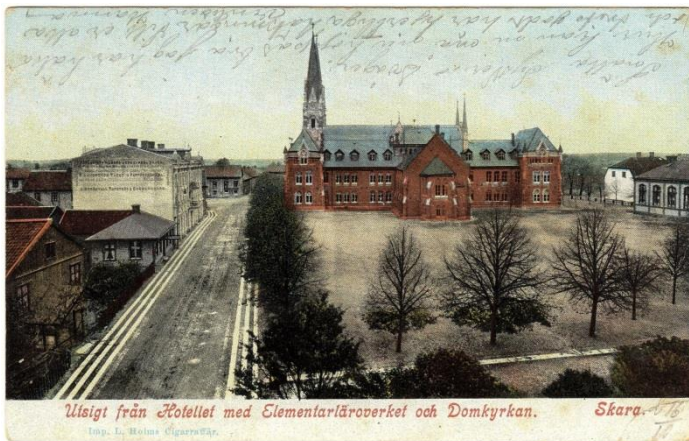
Mitt äldsta i Skara avstämplade vykort (27/2 1897), adresserat till Sköfde, en variant på "Gruss aus"-kort, förlag C. A. Bergers bokhandel. Domkyrkan exteriör och interiör, Läroverket och Stadshotellet är avbildade.

2015-288*202 [förlag ej angivet, nr 1715] [SKARA 24/11 1899]

"Gruss aus"-kort

Ett "Gruss aus"-kort (Hälsning från), vanligt förekommande semi-topografisk vykort från många orter runt om i Europa. Här med Seminariet, Läroverket, Domkyrkan och Stadshotellet. Just det här finns i nytryck som oftast saknar numret uppe till höger.

2011-012*229 [L. Holms Cigarraffär] [PLK 13/.. 190x]

Utsikt från Hotellet

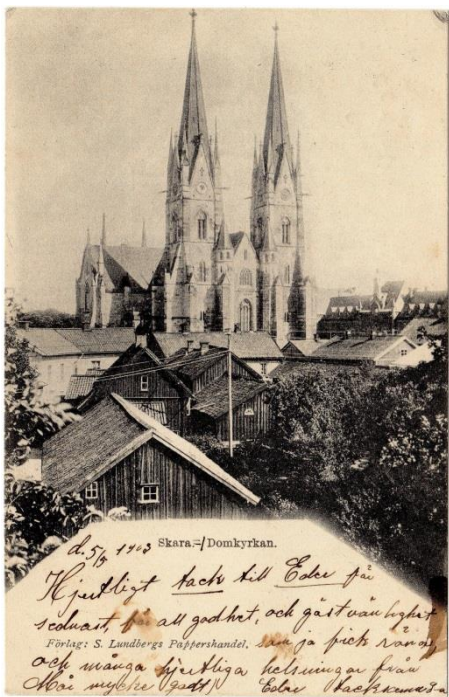
Utsikt norrut från Stadshotellet runt förra sekelskiftet. På Bergqvistska husets gavel annonserar Bergqvist & Nilson Jernhandel, Lundbergs Tapet & Pappershandel, Skara Källa Bryggeri och Strömvall Tapetsör & Sadelmakare. Det lilla huset hitom inrymde under en tid stadens postkontor. Det är en och samme Conrad Bergqvist som är kompanjon med N A Nilson och byggherre.

2014-441*231 [L. Holms Cigarraffär] [SKARA 22/..]

Utsikt från Hotellet

Utsikt söderut från Stadshotellet runt förra sekelskiftet. Vedholmen, Järnvägshotellet från c:a 1890, Ida Dahlqvists lilla kiosk, Järnvägsstationen från 1899. Vattentornet från 1898 i fjärran. Bryggeriets skorsten syns längst bort till höger. Vedholmen revs på 1970-talet och lämnade plats för det nya posthuset.

2015-106*226 [S. Lundbergs Pappershandel] [PKXP. N° 77 5/5 1902]

Domkyrkan

Domkyrkan fotograferad från Norénska tomten där Nicolaigården och Församlingshemmet nu ligger. De gamla trähusen är sedan länge borta, Gula hö(r)nan till vänster och husen däromkring revs i början på 1960-talet.

2014-445*373 [Skara Pappershandel, nr 23435] vf 2013-913

Skara från vattentornet

Utsikt från vattentornet. Zetterwalls öppnade 1908 och annonserar här på teaterhusets gavel. På huset längst ner på Klostergatan skyltar Västgöta Ägg-export. Hushållningssällskapet har ännu inte byggt (1927) och hörntomten Vallgatan-Väpnaregatan ännu obebyggd, så före 1923 och efter 1908.

2014-205*234 [F. O. Högberg, Skara] [SKARA 13/3 1909]

Panorama af Skara

Utsikt från Vattentornet. Båda stationshusen på plats, det äldre, lite hitom det nya, flyttades senare till korsningen Skaraborgsgatan-Kämpagatan med adress Skaraborgsgatan 24 (nu nr 44). Huset byggdes om till bostadshus och inhyste en period bl.a. Kafé Viktoria. Revs i början på 1960-talet för att lämna plats åt det bostadshus som står där nu.

2015-105^463 [Bergers Bokhandel, Skara] [SKARA (22/8 1965)]

Utsikt med Domkyrkan

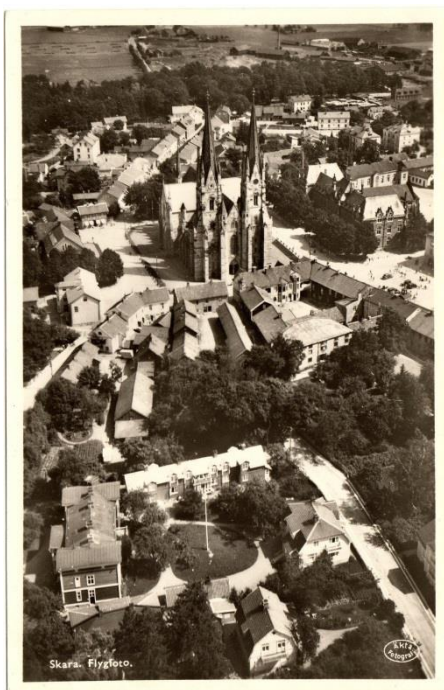
C:a 1960. Utsikt från Centralföreningens silo. Längst ner Leo Karlges och Koppartrans. Skolgatan 10 byggdes 1957-1958, Skolgatan 4 revs 1960-1961.

2014-419^218 [Axel Eliassons konstförlag, Stockholm, nr 54/1] [SKARA 19/12 1930]

Skara från flygplan

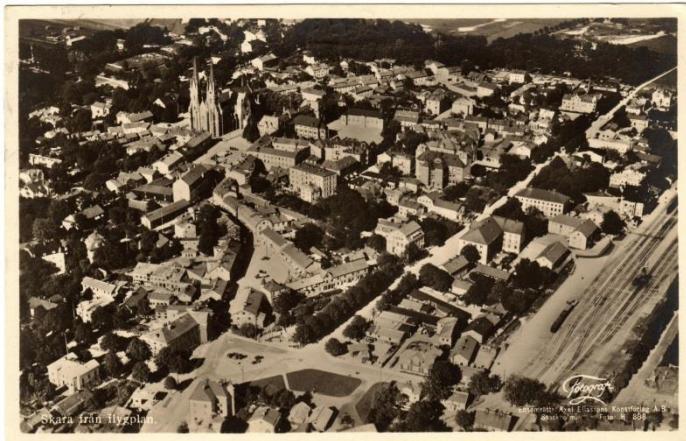
De allra första flygfotona i Sverige togs 1893 av Salomon August Andrée. Under andra världskriget var det förbjudet med civil flygfotografering och försäljning av flygfotografier. Flygfoto från 1924, enligt text på kortet, men troligen 1923 eftersom hörntomten Väpnaregatan-Vallgatan är obebyggd. Hotell Skandia syns i hörnet Tullportagatan-Skaraborgsgatan. Vilka andra dateringspunkter ser du?

2015-203^214 [Bergers Bokhandel, Skara, nr 6002/6]

Skara. Flygfoto

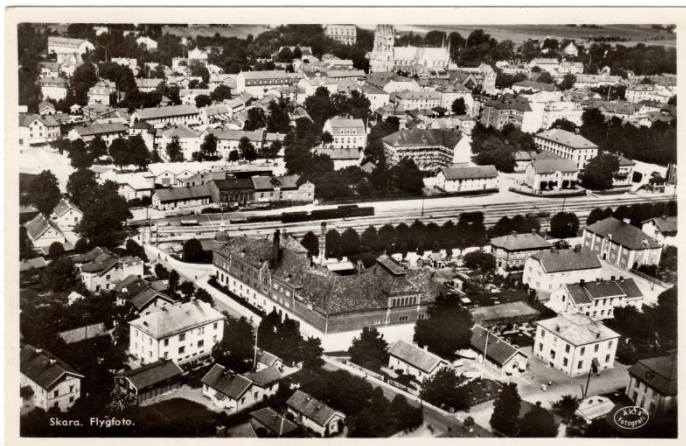
Lite ovanligare perspektiv från början på 1930-talet. Mitt emot domkyrkan ses de två köpmansgårdarna, Handlare Lindmarks till vänster och Rådman Nilsons till höger, och längre till vänster, i början på Malmgatan, Gula Hö(r)nan.

2014-361^223 [Bergers Bokhandel, Skara, nr 35623, H 888] [SKARA 12/8 1947]

Skara från flygplan

Efter brandstationen och Stadskällaren byggts 1932 och före rivningen av Kopparslagaregården 1934. I borten, östra, änden av Skaraborgsgatan kan det tränade ögat på dess södra sida hitta den gamla, första, stationsbyggnaden som flyttades till hörnet Skaraborgsgatan-Kämpagatan när den nya stationsbyggnaden tagits i bruk år 1900, och strax därintill syns Hotell Skandia i hörnet Tullportagatan-Skaraborgsgatan.

2015-011^215 [Skara Pappershandel, nr 6002/7] [MELLÖSA 18/9 1947]

Skara. Flygfoto

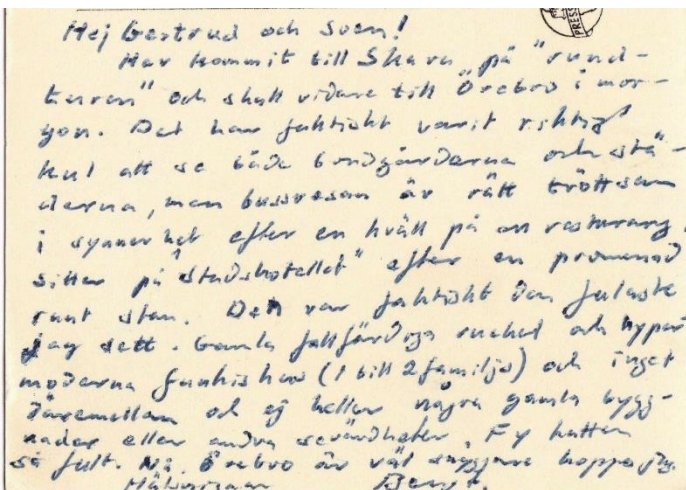
Det ser ut som Teaterhuset renoveras, tornhuven sitter ännu kvar men kommer att tas bort, efter det att staden köpt byggnaden 1937. Hushållningssällskapet har ännu inte byggt ut (1937). Vad fanns i huset söder om bryggeriet, utmed Härlundagatan där sedan Hults el skulle bygga? Var det där Vikens vatten höll till? Rakt nedanför det syns korsningen med Folkungagatan där det fanns en Stopp-skylt som gav mig namnet "Sven i stöppet" av min lek- och klasskamrat Jörgen, som bodde lite längre ner på Folkungagatan, i nummer 26.

2014-018^224 [Pressbyrån, nr 51234] [SKARA 18/6 ..]

Parti av Skara

Skara 1932-1936, från ovanför Hindsbogatan. Plankorsningen med Lidköpingsbanan längst ner. Vissa vykort är kanske mest intressanta på grund av vad man hittar på vykortets adress-sida – det här tycker jag är ett sådant...

Man får tycka som man vill...

Bengt är inte alls glad över vad han sett i vår stad: "Sitter på 'Stadshotellet' efter en promenad runt stan. Den var faktiskt den fulaste jag sett. Gamla fallfärdiga ruckel och hypermoderna funkishus och inget däremellan och ej heller några gamla byggnader eller andra sevärdheter. Fy katten så fullt.". Kanske var det den tröttsamma bussresan efter en kväll på restaurang som fick honom på dåligt humör? Han hade nog missat att titta på vykortets bildsida...

2015-063*208 [Foto: AB, Stockholms Aero, nr 2922-28] [SKARA 3/8 1961]

Flygfoto över Britagården

Britagården med Nynäs-tappen c:a 1960. Gatan utanför, idag Hospitalsgatan, var då infarten från Göteborg, Marumsgatans fortsättning som då följde dagens Mejerigatan. Ta en titt på Skara-kartan från 1955!

2017-012*204 [Foto: A/B Flygtrafik, Dals Långed, nr 886/1963] [SKARA 21/6 1964]

Kvarteret Bågen

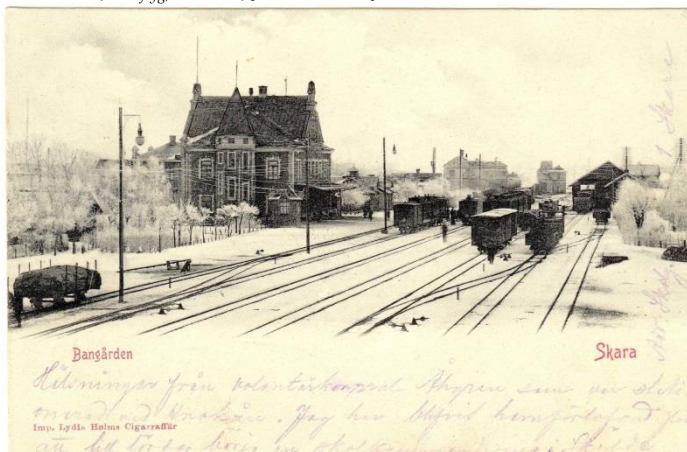
Kvarteret Bågen 1963. Arkitekterna E F Dahl och A Strömdahl utformar 1954-1955 ett bostadsområde åt HSB på Djurgårdsvägen 9 till 15. Området går under namnet Bågen. Vykortskrivaren har markerat Djurgårdsvägen 15e.

2014-430*461 [Söderflyg, Färentuna] [SKARA 1/3 1982]

Flygvy över Skara

Skara från sydväst, c:a 1975. Hults El 1973, Katedralskolan 1972 – vilka andra byggnader hjälper dateringen?

2018-013*236 [Lydia Holms Cigarraffär] [PL(K 2)20 4/10 1903]

Bangården

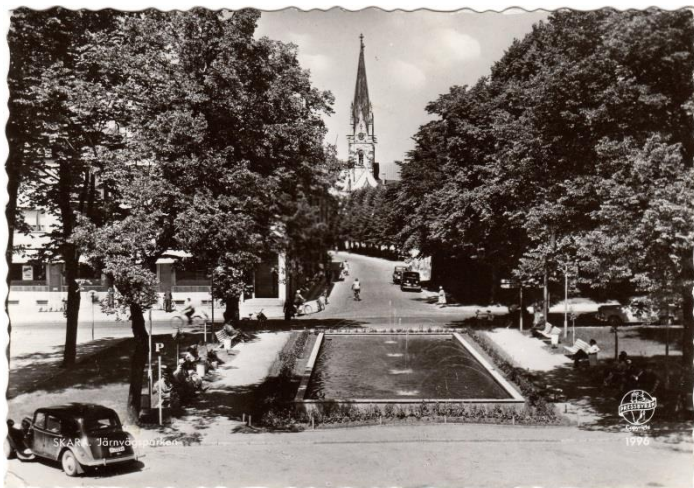
Bangården en vinterdag i början på 1900-talet. Kom man till Skara med tåg så såg man förstas stationshuset från bangårdssidan. Bangården växte allteftersom järnvägslinjerna blev fler. Hur var det egentligen, var Skara den största smalspåriga järnvägsknuten i Europa?

2013-048*239 [Johannes W. F. Tralow, Lübeck, nr 5038] [GÖTENED 17/11 1907]

Järnvägsstationen

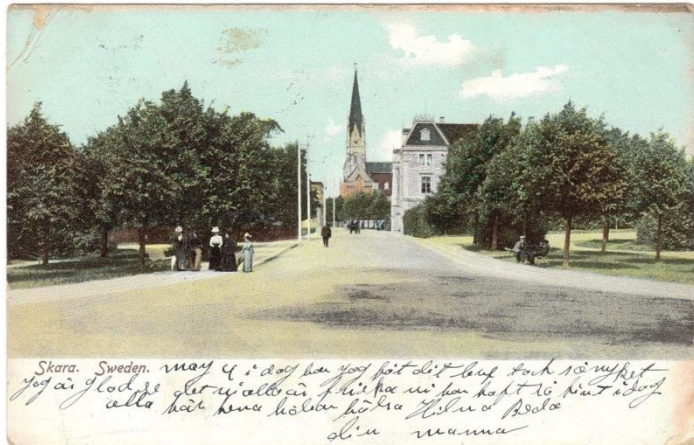
Den nuvarande stationsbyggnaden uppfördes 1899 i samband med Västgötabanans vars invigning var 16 juli 1900. Den tidigare stationsbyggnaden stod söder om den nuvarande och flyttades när den nya stod klar till korsningen Skaraborgsgatan – Kämpagatan. Vid ombyggnad 1941 stympades trapphustornen. Var det en kiosk till vänster (öster) och en annan kiosk för perrongbiljetter till höger (väster)?

2014-028*245 [Pressbyrå, nr 1996] [SKARA 28/8 1956]

Järnvägsparken

Dammen vid järnvägsparken saknar officiellt namn men kallas Björndammen efter byggnadschefen Björn Hansson. Dammen anlades första halvan på 50-talet och under den finns en vattenreservoar tänkt att användas vid större bränder (den användes vid teaterhusbranden).

2014-253*261 [Axel Eliassons konstförlag, Stockholm, nr 3291] [STRANDQUIST, MINNESOTA 5/5 1909]

Järnvägsgatan från stationen

Ett populärt vykortsmotiv och just det här vykortet är poststämplat i Strandquist, Minnesota 5/5 1909, adresserat till en Miss Julia Quarnstrom i Chicago och med en hälsning från mamma Mrs Quarnström – kanske en utvandrad Skara-bo? Bilden är från efter 1894 då domkyrkotornen var på plats och före 1904 då Sparbankens andra byggnad stod klar.

2014-411*258 [C. A. Bergers Bokhandel, Skara]

Järnvägsgatan

Vykort från 1910. Westermarkska huset, Järnvägsgatan 10, byggdes 1905-1907. Handelsbanken hade kontor här 1923-1968. Att flaggan ser finsk ut beror på den tidens svartvita film som var ortokromatisk vilket gör att svenska flaggans gula kors ser mörkare ut än de blå fälten.

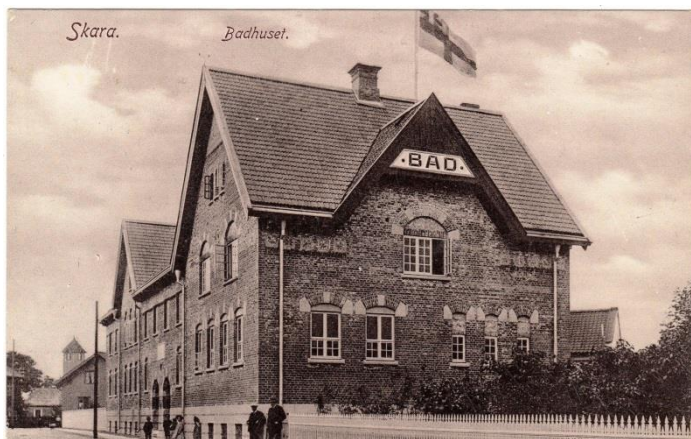

2014-476*281 [Lydia Holms Cigarraffär] [SKARA 8/10 1906]

Stadshotellet

Stadshotellet uppfördes 1874 - 1875, arkitekt Emil Viktor Langlet. Det brann i hotellet 1909 och arkitekten Lars Kellman stod för den efterföljande ombyggnationen.

Till höger syns ett litet hus på tomten där sedan Westermarkska huset ska byggas, och därefter Sparbankens första byggnad, Sundbergska huset från 1878 av samme Langlet. Huset påbyggdes med en tredje våning 1907.

2014-084*283 [L. Holms Cigarraffär] [SKARA 6/6 1908]

Badhuset

På badhuset från 1905 flaggar man med unionsflaggan. Vid Viktoriasjön lät lektor Hofling även bygga ett badhus, "man föreställde sig att sjön skulle bli en tummelplats för friluftsbad och simöfningar, men varken skolungdom eller Skarabor visade någon benägenhet att plaska i sjöns ganska grumliga böljor.

År 1912 serverades 17'561 bad, däraf 6'334 billighetsbad och 2'605 skolbad".

Är det ett av brandkårens spruthus som syns i fonden?

2014-350*285 [Pressbyrå, nr 51350] [SKARA 28/1 1956]

Skaraborgsgatan

1955. Hushållningssällskapets byggnad, första etappen, stod klar 1928. Byggnaden blev tillbyggd 1937 och 1951. Posten hade sina lokaler på nedervåningen, med ingång från Skaraborgsgatan nära Järnvägsparken och senare, efter tillbyggnaden, närmare Teaterhuset som här har blivit av med sin torn-huv. Sparbanken byggde sin tredje byggnad 1939, i korsningen Järnvägsgatan – Skaraborgsgatan.

2014-463*287 [förlag ej angivet]

Stadskällaren

Ungefär mittemot teatern hittar man Stadskällaren. En tidigare byggnad uppfördes på platsen 1886 och inhyste ursprungligen en andra klassens restaurang i stadens regi. År 1928 sålde staden Stadskällaren till System Aktiebolaget. Den nuvarande byggnaden uppfördes 1932. Under en tid gick verksamheten under namn Hotell Anglé. Sedan slutet på 2017 används byggnaden som elevhem. På teaterhuset skyltas "Motor & Gummi-Reparationer". Fotograferat mellan 1932 och 1936.

2015-003^294 [Foto: Rud. M. Bardach, Malmö, nr K 4511] [... 15/10 1912]

Domkyrkan

Domkyrkan är ju en central punkt i Skara, den syns från nästan alla platser i stan och den har haft en viktig roll i stadens historia. V. Wickbergs Hatt- och Mösshandel på Klostergatan skyltar till höger, på den gamla apoteksbyggnaden. 1906.

2014-108^334 [A. Granqvist & Co, Skara, nr 227] [SKARA 5/12 1903]

Parti vid Skoltorget

Skoltorget kallades även Smörtorget och Grönsakstorget. Konsistoriehuset med nedervåning från 1746 och övervåning från 1787. Brandkårens brandredskapshus flyttades 1912 då Konsistoriehuset skulle byggas till. Bakom dubbeldörrarna i uthusen parkerade jag schasmoppen när jag efterskolan-jobbade på Granqvists och Skara Pappershandel i början på 1970-talet. Trybomska huset till vänster.

2015-296^327 [S. Lundbergs Pappershandel] [PLK 206C 7/12 1908]

Skara - Stora Torget

”Det sydväst om Domkyrkan liggande torget skulle kallas Stortorget”. Tidigare namnformer är Torget och Stora torget.

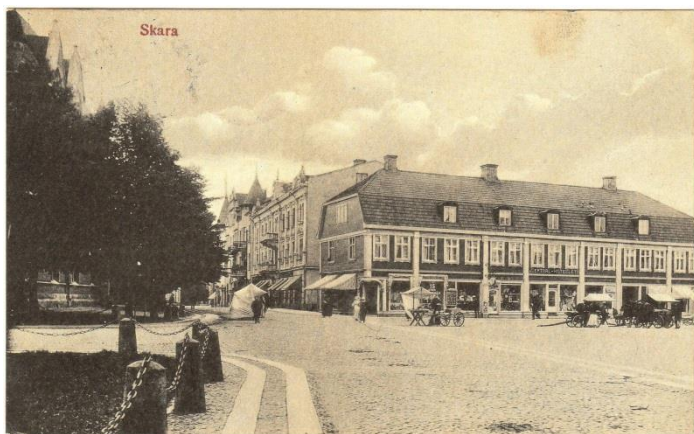
En marknadsdag omkring 1900. Den elektriska båg-lampan sattes upp 1899.

2016-129^325 [C. N:s Lj., Sthlm, nr 9178] [PLK.217.A 6/11 1909]

Torget

En torgdag 1908. I förgrunden ”Fläska-Friman” vid sin kärra och sitt stånd. Detta år öppnade Zetterwall sin affär i Wilsons hus. Apoteket har flyttat och en ölstuga finns i dess ställe. Lundbergs pappershandel har tagit över efter Fredrik Lagergren och på hörnet mot Klostergatan skyltar Wickbergs Hatt- och Mösshandel.

2015-076^320 [Bergers Bokhandel, nr 18780] [SKARA 9/7 1918] of 2013-916

Centralhotellet

Nu är centralhotellet på plats och F. O. Högborgs med 15-öresbasaren (15-öresfönstret) har flyttat in. Byggnaden eldhärjades 1913 och revs 1924 för att lämna plats åt det nya bankhuset. Vet du när byggnaden uppfördes?

Fotograferat c:a 1913, oklart om det är före eller efter branden.

Det finns inget samband mellan 15-öresbasaren och American Bazar eller EPA.

2015-100^310 [Bergers Bokhandel, Skara] [SKARA 4/6]

St. torget, Skara

Stortorget c:a 1925. I Lefvanderska huserar Stalins Järnhandel, f.d. Bergquist & Nilson, Algots Olzons Ur- och Optiska affär och Lindvall & Svensson, Speceri- och Diversehandel. Till höger skyltar Zettervalls och det nya bankhuset skymtar till höger. På Stortorget står en av den tidens el-stolpar och framför den, en pissoar.

2015-022^314 [förlag ej angivet]

Rådhuset

Rådhuset har här tre ingångar, den hitersta hörde till Skara Snushandel och den bortre Polisen. Suddiga gubbar – lång exponeringstid som nog också är anledningen till att man ser så allvarlig ut på de flesta tidigare porträttfoton, det är lite svårt att se oansträngt glad ut tillräckligt länge. Cirka 1890. Rådhuset försågs 1854 med en lykta över ingången; detta var under några år stadens enda nattliga ljus.

2013-925^329 [förlag ej angivet]

Samling på Stortorget

Samling på Stortorget, klockan 09:46 söndagen den 10 juni 1923. Vilka är de tio männen och vad är på gång? Mannen i keps, nr fyra från vänster, *kan* vara Bertil Johanson, då 19 år. Han spelade i ett band som hette Siri. Nr åtta har motorglasögon, kanske är han chaufför?

2016-126^326 [A.-B. Alga, Stockholm, nr 51306] [SKARA 23/7 1940]

Torget med Rådhuset

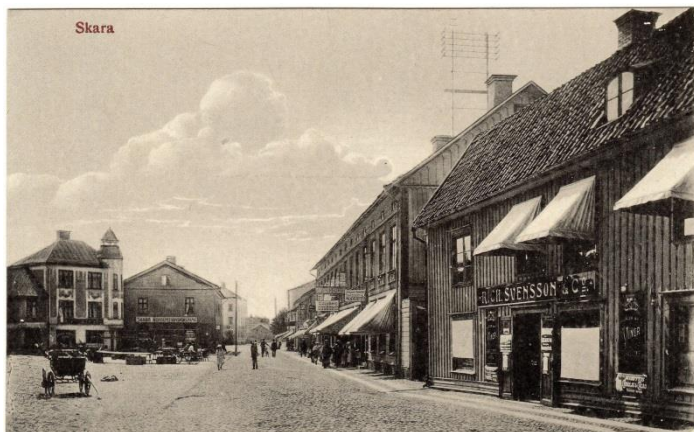
I Rådmarkska huset hittar man Hallbergs, Nya konditoriet, Bergstrands och Borås-Magasinet och i Collvinska huset Gustafsson & Svensson Möbler. Framför elstolpen på Stortorget syns en pissoar. 1940 eller strax före.

2014-237^356 [förlag ej angivet]

Kopparlagare-gården

Kopparlagare Anders Röningberg (1855 – 1933) vid sin Koppar-, Bleck- och Plåtslagareverkstad vid Hötorgsgatan. Huset revs 1934. Fotografi från c:a 1925. Längst till vänster, bakom trädet, skymtar ett hus vid Hötorget och till höger utanför bild står idag Stadskällaren.

2013-921^353 [Bergers Bokhandel, nr 18779, 236514] of 2013-917

Hötorget mot väster

Efter 1907 och senast 1919. Byggnaden Engstrands charkuteri håller till i fanns inte vid början på 1900-talet, Skara Konsumtionsförening i Nordinshuset rakt fram. Beda Svenssons hembageri, Guldsmed Lyberg, Sandén & Ekegren, Hildegard Söderman Tapisseri- & modeaffär, Rich. Svensson & C:o, efter skyltfönstren satts i.

2014-220^344 [Bergers Bokhandel, nr 18781, 236516] of 2013-918

Hötorget mot norr

Till vänster syns del av Lybergiska huset, sedan Rich. Svenssons, längre upp på Marumsgatans västra sida Guldsmed Sven Dahlström, på östra sidan en Damfrisering, K. Fredrikssons Hembageri, Johan Schödin Borstbinderi- & slöjdaffär, Gustaf Collin & C:o, en Rak- och Frisésalong (med samma skylt som finns med på bild i Ernst Carlssons Skara, sid 45, då på Klostergatan), ett café (Pistolen?) och Margit Bergströms Skara Damfrisering. Stenhuset på Marumsgatan 4 berättar att det är efter 1911.

2016-009^351 [C. A. Bergers Bokhandel] [PKXP 107 A 25/10 1902]

Hötorget, Lybergiska huset

Lybergiska huset i början på 1900-talet. I lokaler till vänster om den vänstra dörren var det postkontor på 1860-talet. I huset har förutom guldsmed Lyberg även bl.a. Sandén & Ekegren, sedermera Bjarnes, Nordströms matsalar och Konsum hållit till. Huset revs i 1963-64 för Domusbyggnaden från 1965. Du minns kanske godisregnet från Domus' tak på Vår Vänliga Vardag 6/6 1966?

2011-033^347 [Skara Pappershandel]

Hötorget

Hötorget c:a 1922. Guldsmed Carl Johan Lyberg, Sandén & Ekegren, Hildegard Södermans Tapisseri- & modeaffär, K E Ullberg Bleck & Plåtslageri, Fredrikssons Hembageri, Johan Schödin Borstbinderi o Korgaffär, Collin & C:o

2014-355^337 (Skara Pappershandel, nr 12)

Marumsgatan

Marumsgatan från Hötorget. Elin Håkansons, Café & Läsesalong och K. Fredriksons hembageri. I fonden snickarmästare C. G. Petterssons hus från 1911 efter ritningar av Hjalmar Tessing.

2013-097^338 (Skara Pappershandel fotomagasin) [SKARA 13/3 1933?]

Marumsgatan

Marumsgatan från Hötorget. John E. Greens färg, G. Wickbergs Hatt-, Möss- Pälsvaror, Johansson & Forsberg Modeaffär; Axel Andersons Järnhandel skyltar om Benzin på en tele-stolpe. 1930-talet.

2016-046^350 (Pressbyrån, nr 19331) [LAXÅ 16/8 1962]

Hötorget

Hötorget (Fisktorget) i början på 1960-talet. Lybergiska huset med Konsum, Bjarnes barnkläder och Nordströms matsalar. Tvärs över Marumsgatan ligger Primör. I det ganska nybyggda huset med Arkaden ligger Jonys och en livsmedelsbutik där sedan Sparbanken hade filial en tid. Stalins järn och Frisör Knut Svensson i huset som skulle ersättas med ett nytt i slutet på 60-talet. Lybergiska huset skulle komma att ersättas med det nya Domus-varuhuset som stod klart 1965. Minns du godisregnet från Domus' tak på Vår Vänliga Vardag 6/6 1966?

2013-098^346 (Foto: Fredrik Thesslund)

Marumsgatan från Marumstorget

Skara Smör & Ostaffär, Firma Gullberg Charkuteriaffär, E. Gustafssons Skoaffär & reparationsverkstad, plåtslagare Karl Grönlund, ytterligare en skoaffär och på andra sidan gatan Nya Modemagasinet och Café Linnea. På torget, strax bortom telestolpen, står vad som ser ut att kunna vara en bensintapp? År 1926.

2017-015^359 (Tryck: LEONAR, nr 2648) [PKP 230 C 2013 1929]

Klostergatan

Oscaria i Engströmska huset från 1924-1925, Klostergatan 3 – Tvärgatan 4. Damen till vänster är Magda Lindåse f Pilth. En liknande (eller samma?) skylt SKODON satt vid ingången till en skoaffär på Järnvägsgatan 12. Oscaria Skomagasin finns 1931 på både Klostergatan 5 och Järnvägsgatan 12. Vykortet är i väldigt dåligt skick.

2013-923^360 (Skara Pappershandel, nr 23430) [(ej läsbar)] of 2013-910

Klostergatan

Vänster sida: Systembolaget, Wera-magasinet, Wilsons Klädes- & Ekiperingsaffär, Cigarrer; Höger sida: O. P. Envall Läderhandel, Ch. Hermanson foto, Skara Tidnings redaktion (markiser). Huset i mitten, med gaveln med text, är Klostergatan 2, gatuhuset vid Klostergatan till Zettervallska tomten, norr om detta hus ligger Zettervalls. Omkring 1910. I slutet på 1800-talet låg Granqvists chark i byggnaden norr om den där läderhandel och fotoateljé är. Vid fotoateljén fanns en Rak- och frisersalong, samma eller liknande skylt som sitter vid Hötorget.

2014-147^225 (Bergers Bokhandel, Skara)

Utsikt från Teaterhuset

Före 1961 (då affärs- och bostadshuset Klostergatan 5 uppfördes). Ingenjör Berglings hus till höger, med balkong mot Skaraborgsgatan. Längre upp kreaturs-handlare Mellgrens lilla trähus och gamla tidningshuset.

Klostergatan fick sitt nuvarande namn 1888, tidigare namn Gunnar Mångsgatan och Anders Skrifvares gata, har även kallats Torggatan och Sundragatan (nutida form: Södergatan), det äldsta namn någon västgötastad har att uppvisa.

2016-121^363 (Pressbyrån, nr 51597)

Skolgatan

Andersson & Forsberg Eftr. och Café Trevnad till vänster, i mössmakare Lindqvists gård på Skolgatan 3, längre bort ett bageri i nr 7, Schödin & Dahls Borstbinderi- & slöjdaffär i nr 9, Trybomska huset med Mjölkbaren till höger. Vykort från 1950-talet.

2013-300^362 [förlag ej angivet]

Skolgatan 1942

Dickmanska gården förvärvades 1844 av adjunkt J. Otterström som hade Folkskoleseminarium här oktober 1844 till oktober 1855. Resanderum, bageri och urmakare till vänster, David Carlssons skrädderi till höger.

2016-127^365 [A. Granqvist & Co, Skara] [20/12 1933]

Skolgatan i början på 1930-talet

Norra sidan: G.T. Janssons Åkeri, Emil Larssons Speceriaffär, Joh. Larssons skrädderi, Hj. Melins bageri, Urmakare Ivar Gustafsson, Valfrid Gustafssons Speceriaffär, Södra sidan: C. W: Skoog Sadelmakare & Tapetserare, Singer, Wilhelm Johanssons Skrädderiaffär, Arvid Grönlund Bleck- & Plåtslagare (Skolgatan 8).

2014-478^375 [Skara Pappershandel, nr 23431] [SKARA] of 2013-914

Bommagatan

Klockare Palms hus på Bommagatan. Det kan möjligen ha funnits tullbommar vid denna gata och skulle då kunna vara det som givit namn åt gatan som tidigare hetat bl.a. Brunnsbogatan.

2013-092^386 [AB. H. Lindenhag, Göteborg, nr 1019]

West Expo

West Expo, Skaras permanenta utställningslokal, stod klart 1970. Här hade pappa Lennart kontor innan han flyttade till Olins gränd, och här jobbade jag i Skivbaren hos Norlanders 1977 till 1980 och gjorde min sommarpraktik på radio- & TV-verkstan 1974 och 1975.

2017-024*393 [Granqvist & Co, Skara, nr 224, 4882] [PLK 227 10/7 1906]

Smedjegatan

I hörnet Smedjegatan – Peter Hernqvistgatan står denna tjusiga byggnad som slöjdlärare Albin Larsson lät byggmästare Oskar Dahlberg bygga 1901. Byggmästare Dahlberg var flitig i Skara och står bakom flera andra byggnader i staden, bl.a. Alandersgatan 11 och 13.

2016-093*398 [L. Holm, Skara, nr 6402] [SKARA 20/7 1902]

Elektricitetsverket

Elektricitet och vatten hör ibland väl samman. I slutet på 1890-talet fattade stadsfullmäktige beslut om vattenledning, avloppsledning och elektricitetsverk till en beräknad kostnad om 293'000 kronor (c:a 18 miljoner); i november 1900 rapporterades om slutlig kostnad på 387'000 kronor (+30 %, c:a 25 miljoner). Maskinhuset för vattenledningen och elektricitetsverket innehöll bl.a. maskinsal, kolbod, vindmagasin, verkstad, tre bostadslägenheter för personalen samt två ångpannor.

2014-135*404 [A. Granqvist & Co, Skara] [SKARA 8/9 1902]

Gunnar Wennerbergsgatan

Hantverkshuset (Gunnar Wennerbergsgatan 3) från 1895 till vänster. Gunnar Wennerberg (1817-1901) – lektor i filosofi och svenska vid Skara läroverk 1849-1864, därefter stadsråd och landshövding. Gatan hette Vestra Avenyn fram till 1888 och Västra Storgatan till 1905 då den fick sitt nuvarande namn.

2015-005*407 [Lydia Holms Cigaraffär] [PKXP. № 77 8/9 1903]

Gunnar Wennerbergsgatan

Dessa båda hus stod på tomt 120, kv Rådhuset nr 1, det större i trä med adress Gunnar Wennerbergsgatan 10 och det mindre huset med adress Alandersgatan 15. Husen revs och lämnade plats för en lekskola, Bullerbyn, sedermera riven 2014. Nu byggs det igen.

2014-298^406 [Bergers Bokhandel, Skara] [otydlig (30/10 1927)]

Alandersgatan

Rektor P G Alander (1807-1874) anslog i sitt testamente ett belopp för anläggandet av den gata som sedan fick hans namn. Äldre namn på östra delen av gatan är Lilla Malmgatan och Kapellgränd. 1921 beslutade stadsfullmäktige att gatan skulle anläggas enligt gällande stadsplan och upplåtas till allmänt begagnande. I huset till vänster, Alandersgatan 6, bodde under en tid Disponenten vid slakteriet Sven Wallén, min morfar, med familj. Bilen R256, en Opel, tillhörde 1928 en chaufför N Pettersson i Gårdsjö.

2014-408^410 [Granqvist, nr 190, 1888] [SKARA 2/5 1904]

S:t Annagatan

S:t Annagatan norrut från nr 13.

Namnformen S:t Annægatan från 1894 ändrades till nuvarande 1967. Gatan går utefter östra gränsen för S:t Anne äng. Vi som trott den hette S:t Annegatan har alltså fel.

c:a 1903 (inte 1888 som är ett trycknummer!).

2015-268^411 [Granqvist & Co, Skara, nr 188, 1870] [SKARA 26/5 1906]

S:t Annæ och Biblioteksgatorna

Det är inte alltid lätt att hålla reda på gatorna i Skara; visst är det S:t Annægatan (nu S:ta Annagatan) men inte Biblioteksgatan utan S:t Catharinægatan (nu S:ta Katarinagatan, även om gatuskylten säger annat). Flickskolan från 1884 skymtar i mitten mellan husen. Det lilla ljusa huset till höger i bild stod på tomt 120, kv Rådhuset nr 1, i hörnet Gunnar Wennerbergsgatan och Alandersgatan.

c:a 1906 (inte 1870 som är ett trycknummer!).

2015-007^414 [Granqvist & Co, Skara, nr 189, 1875] [SKARA 3/6 1903]

Parti af Norra Storgatan

Norra Avenyen blev Norra Storgatan 1888, sammanfaller med nuvarande Sturegatans östra del från S:ta Annagatan och vidare österut söder om Källeskolan, och heter Sturegatan sedan 1905.

Brunnsborg, Sturegatan 10, och Odensvik, Sturegatan 8. Längst bort mot Gunnar Wennerbergsgatan skymtar Landtmansons (Sturegatan 4) från 1888.

c:a 1900-1903 (inte 1875 som är ett trycknummer!).

2014-105^413 [S. Lundbergs Pappershandel, Skara, nr B F & Co No 95] [epg (17/1 1903)]

Sturegatan

Cirka 1900. Brunnsborg, Sturegatan 10, Domkyrkan och Flickskolan (gymnastiken byggdes 1908). Bilden tagen från ungefär Vasagatan 12.

2014-082^416 [F. O. Högberg. (Calegi, Stockholm), nr 3410]

Hindsbogatan

Hindsbogatan österut från Trekanten (ett område norr om Hindsbogatan och väster om Lidköpingsjärnvägen, motsvaras ungefär av kvarteren Kråkan, Skatan och Kajan, vilka inte alls har något med Kråkestan, som ligger mellan Härlundagatan och Biskop Bengtsgatan, att göra).

Hindsbogatan sträcker sig från Marumsgatan vid kvarterets Tor nordöstra hörn västerut till Mariebergsskolan. Gatudelen från Marumsgatan till Gunnar Wennerbergsgatan namnändrades 1888 från Björn Smedsgatan till Hindsbogatan.

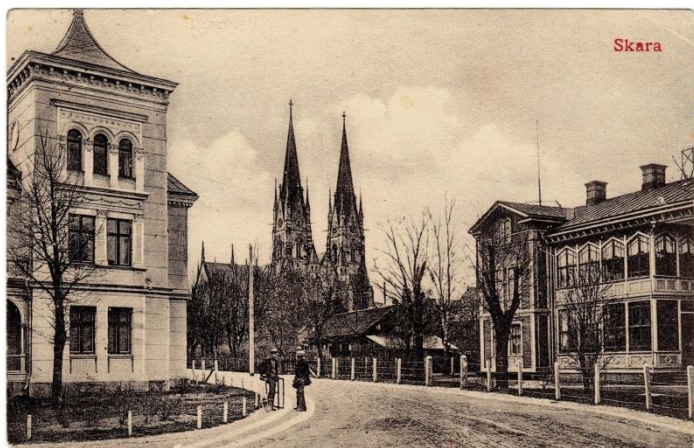

2015-078^423 [Granqvist & Co, Skara, nr 7245] [PKXP. № 77 14/10 1903]

Villa Essborg

Villa Essborg. Malmgatan 37, kv Boken, stadsäga 278. Huset står kvar, fast inte längre så oskyddat som här, på Händavägen som Malmgatan från Peter Hernqvistgatan hette tidigare.

Byggherre var folkskolläraren Johan August Essén i Österplana som dock inte fick bo så länge i familjens nya hus byggt 1892, han avled 1901. Kvar i huset bodde tvillingarna Signe och Sara, två av familjens fem barn. Huset byggdes om 1951.

2014-134^425 [Nilssons Ljustrycksanstalt, Stockholm, nr 9176] [PLK. 217.B 24/6 1913]

Malmgatan

Malmgatan med Horneijska huset från c:a 1890 till vänster, vars tidigare tomtnamn Malmen givit namn åt gatan. Huset till höger, Malmgatan 5, från förra sekelskiftet står kvar men de äldre trähusen öster om detta lämnade i mitten på 1930-talet plats åt Församlingshemmet från 1937, och i slutet på 1940-talet åt Mors minne (1950).

2017-059^269 (C. A. Bergers Bokhandel) [SKARA 4/4 1902]

2013-153^434 (Granqvist & Co, Skara, nr 193)

2016-039^435 (Granqvist & Co, Skara, nr 7644) [PKXP. № 77 27/1 1907]

2014-031^436 (Foto: Fredrik Thesslund)

Brogårdsdammen

Brogårdsdammen och Seminariet med gymnastiken från öster. Brogårdsdammen låg vid Dofsans (Drysans) krök strax öster om Hangelösavägen (Gråbrödragatan), och norr om Peter Hernqvistgatan, och bl.a. här hämtades Skaras vatten. På sina ställen var den rätt djup, sommartid sköljdes tvätt i dammen. Dammen fylldes igen år 1901.

Vallgatan

Vallgatan västerut från i höjd med Brobacka. Bryggeriet längst bort till vänster. Gatunamnet efter vallarna vid Brobacka varav en del tagits i anspråk för gatan.

Skara Bryggeri

Det fanns (minst) fyra bryggerier i Skara vid början på 1900-talet; Marieholms bryggeri på Kämpagatan*, Skarakälla bryggeri, Vikens bryggeri och Skara Bryggeri AB, de båda senare vid Oxbacken. Skara Bryggeris isstack låg bakom bryggeribyggnaden granne med Vikens vattenfabrik.

* Vid den tiden gick Kämpagatan från Skolgatan till Bangårdsgatan, motsvarande idag Tullporta- och Nils Billstensgatorna.

Härlundagatan

Villa Vesta, Härlundagatan 3. I källaren med ingång mot bangården fanns en tid Simonssons cykelverkstad. Fotografi från 1922. Huset står ej kvar. Härlundagatan, och Härlundavägen som den södra delen från Afsen hette, var den huvudsakliga infartsvägen söderifrån (Falköping) fram till 1960-talet då man ville leda om den tyngre trafiken via Biskop Bengtsgatan och Filipdsalgatan.

2014-235^439 (förlag ej angivet)

Oxbäcksgatan

Oxbacken, en stadsdel väster om Härlundagatan och söder om Vallgatan, tidigare marknadsplats. Här bodde många hantverkare och flera utövade sin verksamhet hemma på tomten. På Oxbäcksgatan bodde Janne, en av mina klasskamrater. Oxbäcksgatan, fotografi från 1920.

2015-213^440 (Foto: Fredrik Thesslund)

Oxbäcksgatan

Oxbacken – stadsdel väster om Härlundagatan och söder om Vallgatan, tidigare marknadsplats. Oxbäcksgatan, till vänster "Skind-Jonasa" gård. Fotografi från 1923.

Utsigt från Brobacka.
 Minna bästa hälsningar med hjärtliga lyck-
 önskningar för födelsedagen från
 P. O. Högberg, Skara.
 Berta och Annie

2014-114^445 (F. O. Högberg, Skara, nr 1849) [SKARA 26/9 1906]

Utsigt från Brobacka

Lantmannaskolan (1904-1945, Folkungagatan 1), Engströms hus (nr 3), Tingshuset från 1902, Vattentornet från 1898 samt till höger Folkungagatan 2 från c:a 1870, där mormor Greta och morfar Sven bodde från slutet på 50-talet, och där de hade uppfödning av Chow chow-hundar. När jag föddes (1956) bodde de på Folkungagatan 3, högst upp och mot Tingshuset, och där bodde mamma med mig en tid när jag var nyfödd; i samma lägenhet bodde sedan min klasskamrat Erik på 1970-talet.

2016-038^444 (Granqvist & Co, Skara, nr 5120) [SKARA 12/11 1902]

Folkungagatan

Folkungagatan 8 från 1897, nr 6 "Bondpalatset", nr 4 Prins Karl från 1894 där min klasskamrat Hans Ove bodde, nr 2 från c:a 1870, nr 1 gamla Tingshuset. Vare sig Engströms hus (nr 3) eller Tingshuset från 1902 var ännu uppförda. Bondpalatset beskrivs av Sandberg (1943) som "Överdådigt tilltaget hus, byggt av en bonde från Stenum" och "Öknamn på huset Folkungagatan 8.". I Bebyggelseinventering i centrala Skara 1970-71 anges adressen Folkungagatan 6.

2014-040^447 [Lydia Holm, nr O E K 3702] [SKARA 18/11 1902]

Wattentornet

Vattenledningens högreservoar (rymd 305 m³) anbragtes i ett 52 meter högt torn i södra delen av staden. Staden tog vid den tiden vatten ur en brunn alldeles bredvid maskinhuset [el-verket] i norra Stadsträdgården, vattnet filterades och pumpades av ångdrivna högtryckspumpar upp i vattentornets reservoar. Initialt debiterades en årlig avgift om tre kronor (≈200.-) per rum i vilken ingick 50 liter vatten per dygn, därtöver 20 öre (≈12.-) per 1'000 liter vatten. Grundberget där tornet är uppfört ligger endast ungefär en meter under markens yta.

2016-098^453 [Foto: Fredrik Thesslund] [SKARA 25/3 1949]

Jarlagatan

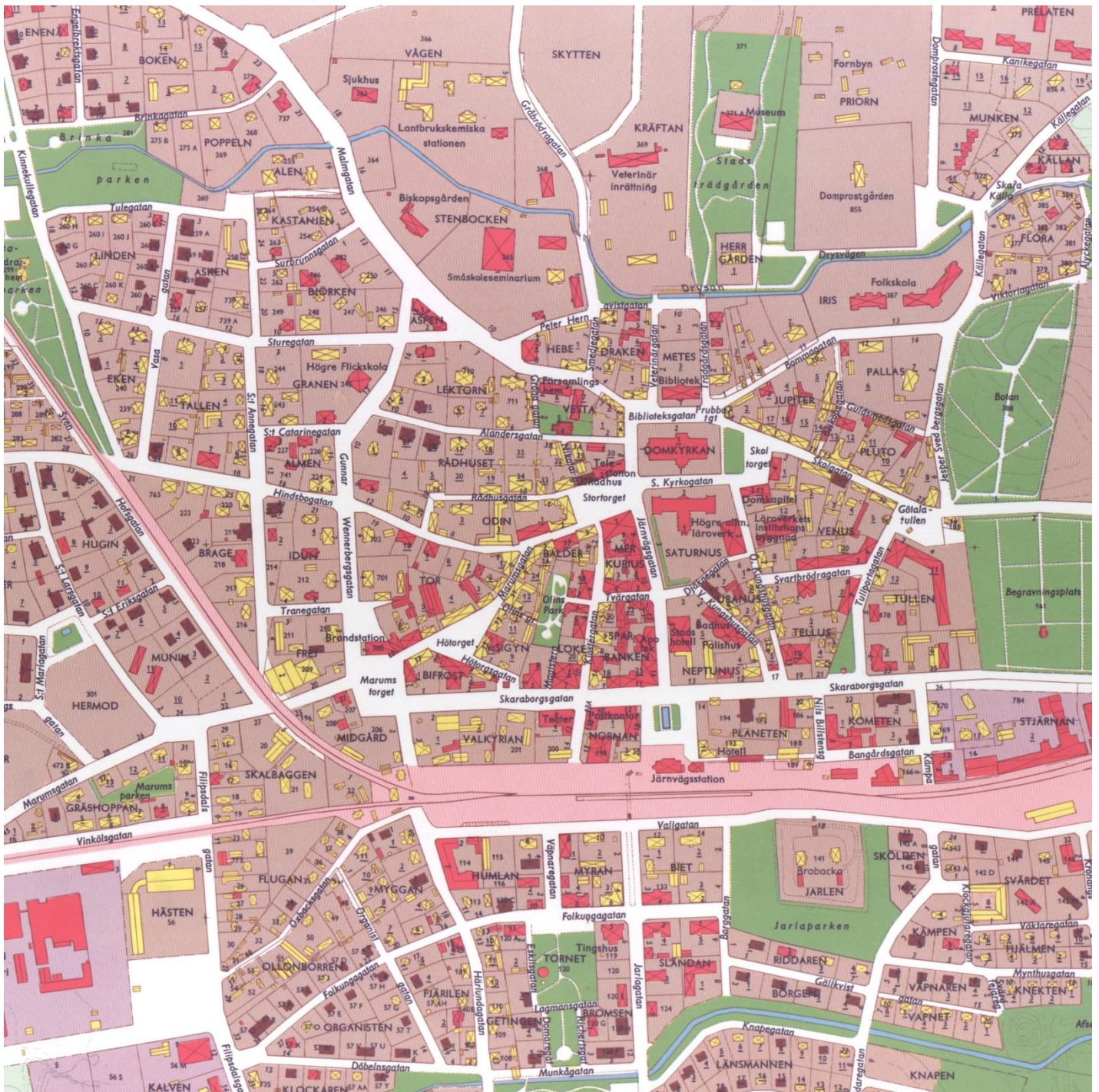
Den till vissa delar byggda Jarlagatan fotograferad 1938 från Gällkvista gårde. Söder om vattentornet står en liten byggnad, troligtvis ett pumphus till den brunn som fanns i närheten. Hitom Frälsningsarméns byggnad från 1895 ligger Mellgrens lada. Gatan är namngiven efter Gälakvist, felaktigt tolkat som Jarlakvist. 1948 föreslogs namnet Ragnvald Jarls gata men det tidigare beslutade Jarlagatan bibehölls och gällde då även delen söder om Afsen. Ragnvald var Västergötlands jarl och bodde i eller vid Skara omkring år 1000.

2015-082^193 [Lydia Holm, Skara, nr O E K 4153] [SKARA 30/6 1902]

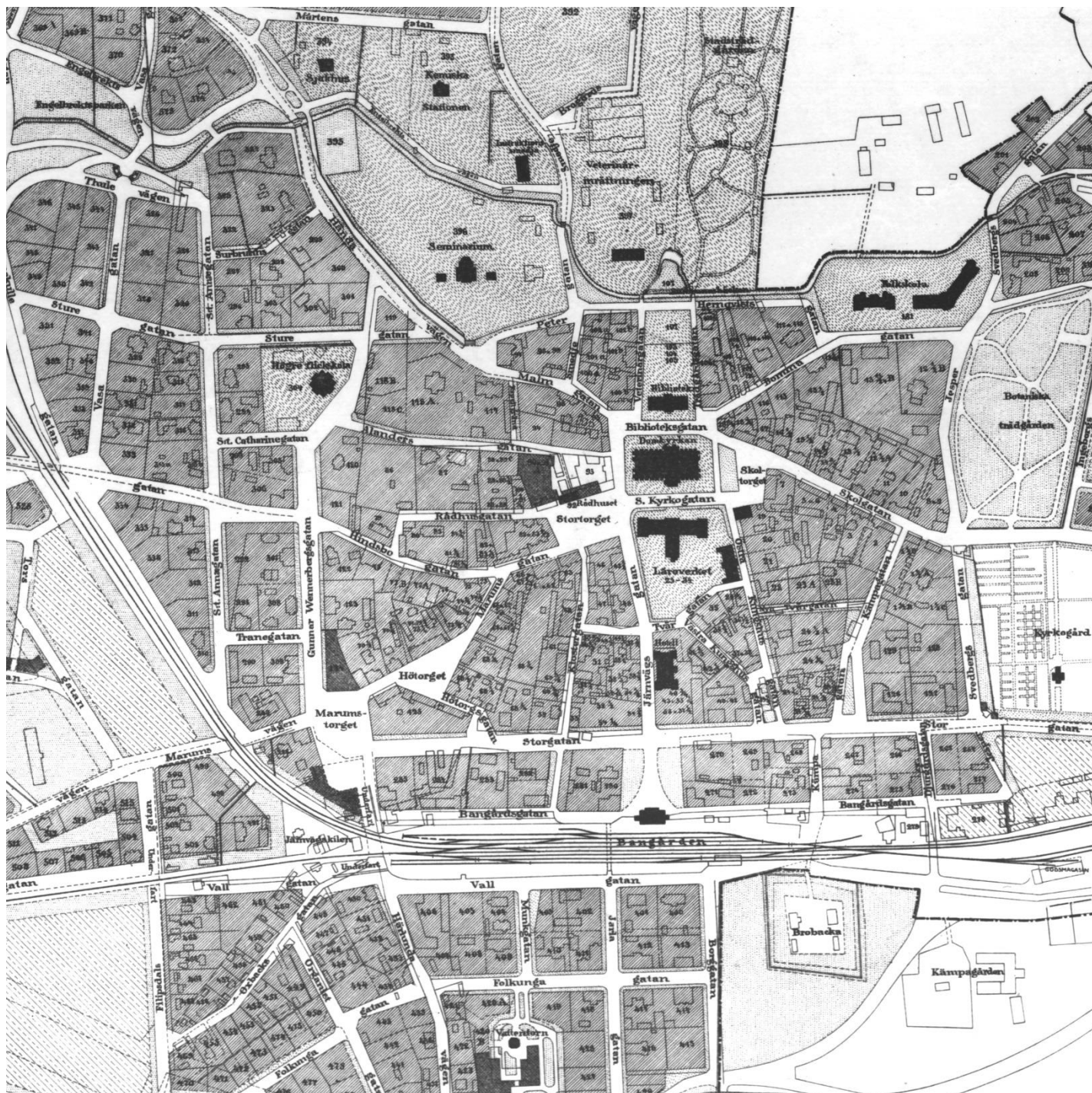
Jernvägsgatan

”Skara. Jernvägsgatan. Tagen just en månskenskväll, Utanför vårt Stadshotell”.
– Är det manne föregångare till Gillesnämnden, eller Hantverksföreningen, som är på väg hem efter möte på Stadshotellet?

Skara-karta från 1955

Detalj, karta ur Sven Walléns samlingar

Skara-karta från 1909

Detalj, karta ur Sven Walléns samlingar

Vykort och texter

Sven Wallén, Ärla

QR-koden leder till www.sawa.se/sg

Har du svar på mina frågor, kompletteringar och korrigeringar, eller egna funderingar?

Hör av dig på sven.wallén@hotmail.com

Denna publikation har ISBN 978-91-639-8600-0.

ISBN 978-91-639-8600-0

9 789163 986000

Bokens förord

Förord av Skara Gilles ålderman

När Skara Gille – Skaras hembygdsförening – bildades för 70 år sedan, var en av hörnstenarna "att dokumentera Skara som det var och en gång varit. Medlemmarna ombads att samla in gamla bilder och vykort.". Idag fortsätter vi detta arbete med att samla bilder, både från nutid och de senaste sjuttio åren. Ett arbete som vi ser som viktigt, när det gäller att beskriva och bevara stadens moderna historia.

Det finns samlingar av många slag som hjälper oss att uppleva minnen från förr. Vad vi ibland glömmar bort, är att bakom dessa samlingar finns det eldsjälar som gör det möjligt för oss alla att få ta del av intressanta delar av det förflutna.

En samling som i högsta grad hjälper oss att dokumentera Skaras historia, är de vykort som Sven Wallén presenterar i en utställning på gamla biblioteket under sommaren 2018. Sven har gjort ett intressant urval av sin stora samling, han har kompletterat bilderna med tydliggörande bildtexter som har kommit till efter idogt sökande.

Sven som växte upp i Skara, inspirerades av sin far Lennart Asplund i sitt samlande. Att utställningen har vernissage just den 11 juli, är ingen slump. Lennart skulle denna dag ha fyllt nittiofem år. Vi i Skara Gille ser denna utställning som ett lysande exempel på hur privat samlande hjälper oss att ge en bild av vårt gamla Skara – staden där vägar och sekler mötas. Det är också en stor glädje att kunna medverka till att denna bok, som visar en stor del av Sven Walléns samlingar av vykort med Skaramotiv, har kunnat bli verklighet.

Skara i juli 2018

Tommy Kroon ålderman i Skara Gille

Författarens tack

Jag vill framföra ett stort och innerligt tack till Skaras hembygdsförening Skara Gille för möjligheten att visa upp några vykort ur min samling. Tack också till medlemmarna i facebook-gruppen "Du vet att du kommer från Skara när..." som bidragit med minnen och svar på många av mina frågor och funderingar. Det finns fortfarande frågor och funderingar, och säkert finns det fel och tveksamheter vilket helt och hållet ligger på mig.

Jag tar mig friheten att tillägna denna publikation min pappa Lennart Asplund som skulle fyllt nittiofem år 11 juli 2018, dagen då utställningen öppnar, och som fick mig in på det här spåret och min mamma Inga Britta Wallén för stöd och uppmuntran.

Ett tack också till min kära hustru Tina som låtit (och låter) mig hållas med denna hobby.

Tre generationer
Asplund – Wallén,
Skara i mars 2013:
James, Lennart och Sven.

Huddinge i juni 2018

Sven Wallén

Tryckningen av denna skrift är bekostad av Skara Gille, Skaras hembygdsförening.
Producerad hos Solveigs Tryckeri, Skara efter pdf-underlag från Sven Wallén, Huddinge 2018

På omslaget: Vykort från ungefär 1910, läs mer om det på sidan 4.

ISBN 978-91-639-8111-1

© Sven Wallén 2018 www.sawa.se

version 1.5

Litteraturförteckning mm från boken

SKARA-VYKORT BERÄTTAR - LITTERATURFÖRTECKNING

Litteraturförteckning

- (u.d.). *Bebyggelseinventering i centrala Skara 1970-71*. Skara.
 Carlsson, E. (2001). *Skara*. Warne förlag.
Ett sekel med elektricitet och vatten i Skara. (u.d.).
Gillesbok 1961. (u.d.). Skara Gille.
Gillesbok 1966. (u.d.). Skara Gille.
Gillesbok 1994-1995. (u.d.). Skara Gille.
Gillesbok 1996-1997. (u.d.).
 Julius Julin, e. a. (1901). *Berättelse om anläggning af Vattenlednings-, Dränerings- och Elektricitetsverk i Skara under åren 1897 - 1899*. Skara.
 Nilson, A. T. (2009). *I Skara*.
Postmuseum. (u.d.). Hämtat från www.postmuseum.se
Prisomräknare 1290-2100. (u.d.). Hämtat från www.historicalstatistics.org/Jamforelsepris.htm
 Sandberg, E. (1943). *Ortnamnen i Skara*.
 Sandberg, E. (1948). *Skara stads äldre gator och torg*. Skara: Bergers bokhandel.
 Sandström, A. (2015). *Vykortets historia*. Stockholm: Trafik-Nostalgiska Förlaget.
Skara 1863--1913. (1913). Skara: Sven Dahlgren.
Skara III. (u.d.). Warne förlag.
Skara stads brandväsen 1899 - 1949. (u.d.).
Skara Stadsplan. (1909).
Skaraborgs läns Hushållningssällskap 1907 - 1957. (u.d.). Skara.
Skarastudier, tredje samlingen. (1999).
Telefonkatalogen 1931. (u.d.).
 Welin, S. (1925). *Gamla Skarabilder*. Skara Pappershandel.
 Welin, S. (1948). *Skara källa - Berömd vattenförsörjare för Skara stad*. Västergötlands Tryckeri AB 1948.
 VGM. (u.d.). Hämtat från digitalmuseum.se/owners/S-VGM
 Wirén, G. (1996). *Skara stads gatunamn*. Skara.
Vägvisare i Skara. (1902). Skara: Pettersonska Boktryckeriet Efrt.

Vykortsförlag i Skara

Bland min samling av vykort från Skara har jag hittat följande Skara-förlag, datumen är tidigaste postgångsdatum, och bland dessa är flest från Bergers och Granqvists.

Bergers: 27/2 1897	Gustaf Mellblom, Skara: 22/6 1912
Granqvist: 31/12 1900	Skara Pappershandel: 1/6 1914
Lydia Holm: 13/9 1900	Carl Werners Cigarraffär: 15/9 1915
Högbergs: 30/12 1901	Olssons Cigarraffär: 4/8 1941
Emil Almqvist: 25/11 1902	Boström: 3/8 1949
S. Lundbergs Pappershandel: 25/7 1902	I Andersson: (epg)

Några byggnader och årtal

1904 Järnvägsgatan 14	1937 Hushåll.-sällskapet II	1964 Centrumhuset
1911 Marumsgatan 4	1939 Krönikebrunnen	1965 Domus byggs
1927 Hushåll.-sällskapet I	1948 Telegrafan	1971 Missionskyrkan
1932 Stadskällaren	1951 Hushåll.-sällskapet III	1972 Katedralskolan
1934 Kopparslagaregården rivs	1957 Arkaden	1981 Teaterhuset
1936 Brända tomten	1963 Zettervalls rivs	

Bokens baksida

Skara-vykort berättar

I denna skrift presenterar Sven Wallén några Skara-vykort ur sin samling, kompletterat med beskrivningar tagna ur det egna Skara-biblioteket och egna minnen.

Sven kom till Skara första gången som nyfödd och bodde en kort tid med mamma Inga Britta, då skulta på Seminariet, hos mormor Greta och morfar Sven Wallén på Folkungagatan 3, familjen Asplund bodde vid den tiden i Karlskoga. Familjen flyttade 1959 till Skara och Folkungagatan 15, och 1970 till villan på Timmermansgatan 3. Sven flyttade till Lidingö 1980, sedan Stockholm, Brighton 1986, åter till Stockholm 1992 och bor sedan 2011 i Huddinge, men Skara finns kvar i hjärtat. Under ungdomsåren jobbade Sven efter skolan på Storms Blomsterhandel och A-blommor som blombud och hos Granqvists och Skara Pappershandel som bud och extrahjälp i butiken. Samlingen med gamla Skara-vykorten påbörjades med fem vykort år 2010, inköpta på en samlarmässa i Ransäter i Värmland och någonstans vid den tiden väcktes även intresset för Skara och hur det såg ut förr i tiden.

Pappa Lennart kom till Skara första gången vid skiftet mellan 40- och 50-talen, träffade mamma Inga Britta genom mormor Greta, de gifte sig 1951 och bosatte sig i Stockholm. Familjen flyttade till Skara från Karlskoga 1959 och där blev Lennart kvar till sin bortgång strax efter 90-årsdagen sommaren 2013. Den första tiden i Skara var han ombud för olika försäkringsbolag, bland andra Städernas, Trygg-Hansa och Länsförsäkringar, och i slutet på 60-talet öppnade han eget med resebyrå A-resor. I början var kontoret i bostaden på Folkungagatan 15, sedan i West Expo och slutligen i Olins gränd. Han var mycket engagerad i Skara Köpmannaförening och vurmade för olika aktiviteter i staden, bland annat Vår vänliga vardag som startade 6 juni 1966. Lennart var filatelist sedan unga år och under många år ordförande i Skara Filatelistförening. Han forskade bl.a. på gästgivaregårdar och postställen i Skaraborg och på Linnés lärjungar, och var på senare år engagerad i Senior-caféet där han uppmuntrade andra att forska och undersöka. Han var mycket intresserad av Skara och Skaras historia från förra sekelskiftet och hade en stor kunskapsbank om detta, tyvärr försvann det mesta av den när han gick bort. Det är för mig en gåta varför pappa inte var medlem i Skaras hembygdsförening Skara Gille.

Mamma Inga Britta kom till Skara då hennes familj med mor Greta och far Sven flyttade dit från Hellefors 1933 eller 1934 då morfar Sven tillträdde sin tjänst som VD och Disponent vid Slakteriet. Familjen bodde på Alandersgatan 6, senare Folkungagatan 3 och så Folkungagatan 2. Mamma gick i skola för att bli journalist men kom att ändra bana och blev i stället småskolelärare, började på Seminariet i Skara 1955, vidareutbildade sig till speciallärare och i slutet på 1960-talet fick hon upp ögonen för Montessori-pedagogiken som hon utbildade sig inom, både för att kunna tillämpa i sitt eget arbete som speciallärare och för att kunna utbilda andra lärare i Sverige. Efter de första årens tjänster i bland annat Götene och Händene blev hon Skara trogen och från mitten på 1970-talet till sin pensionering 1995 var hon huvudsakligen verksam vid Mariebergsskolan. Mamma bor sedan flera år på Malmgården i Skara.

www.sawa.se/sg

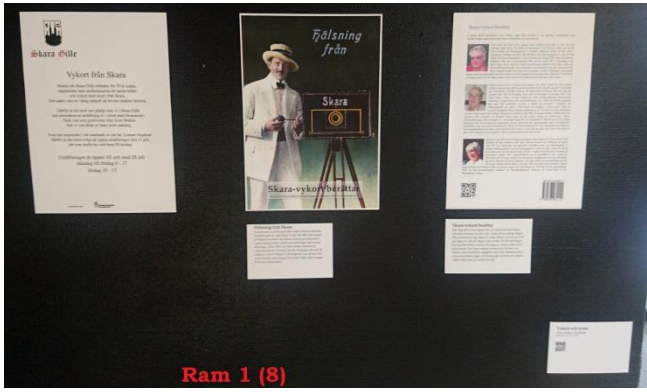
ISBN 978-91-639-8111-1

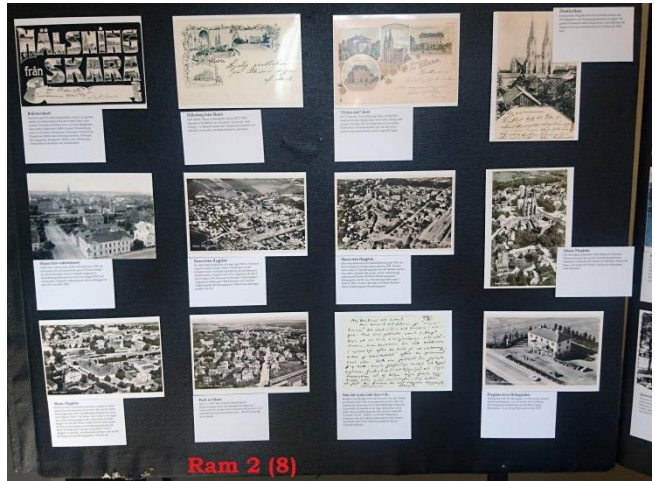
9 789163 981111

ISBN-beteckningen i bilden ovan avser boken. Den här e-publikationen har ISBN 978-91-639-8600-0.

Mina bilder av den fysiska utställningen

Ram 1 (8)

Ram 2 (8)

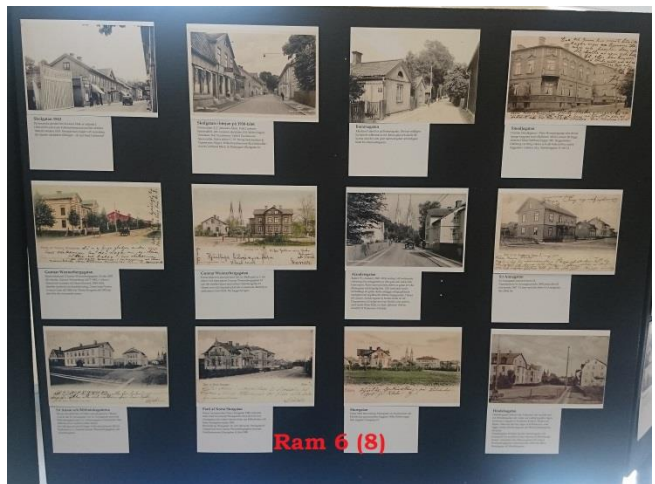
Ram 3 (8)

Ram 4 (8)

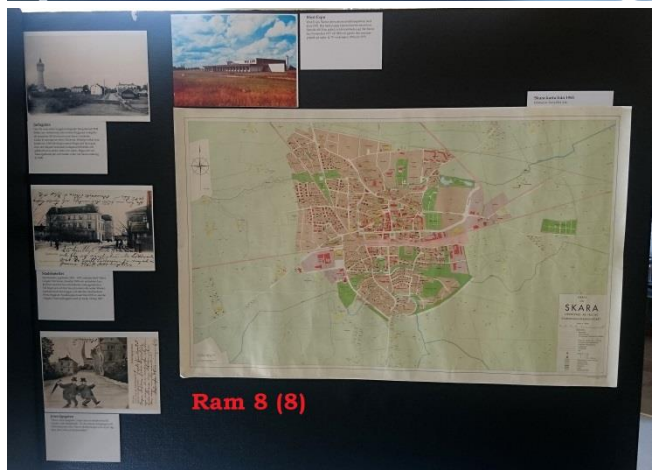
Ram 5 (8)

Ram 6 (8)

Ram 7 (8)

Ram 8 (3)

Klipp ur Skaraborgsbygden

jälv,
par
esse
nen
för
är:

Böcker i Västergötland

Föreningen Västgötlitteratur presenterar böcker om och från Västergötland

Vykortsbok från Skara

Årets sommarutställning på Gamla biblioteket i Skara är av det nostalgiska slaget! Det handlar om gamla vykort med Skaramotiv. Samlingen kommer från Skarabördige Sven Wallén, som förutom själva utställningen även sammanställt en bok med äldre vykortsmotiv.

Det låter enkelt, att välja ut ett antal vykort och därefter låta trycka dem i en bok. Men Sven Wallén är en noggrann samlare. Han har visserligen inte samlat vykort mer än några få år. Men det som imponerar är hans arbete med att ta fram uppgifter om vad man ser. Mängder av stans gamla affärsbutiker finns med på korten, allt från American Bazar till Stalins järnhandel. Det är en stor mängd årtal, läsning av skyltar på stadens affärer, grävande efter fak-

tauppgifter i gamla telefonkataloger som lagt grunden till denna intressanta bok. Vem visste till exempel att Rådhuset år 1854 försågs med en lykta över ingången, som under några år var stadens enda nattliga ljus!

Resultatet har blivit en god historielektion om Skara stads 1900-talshistoria. Bakom utställning/utgivningen står 70-årsjubilerande Skara Gille som samarbetat med Sven Wallén.

Boken omfattar 79 sidor med återgivande av cirka 150 vykort. Boken finns på turistbyrån i Skara och kostar 120 kr.

Sven-Olof Ask
sven-olof.ask@skara.se

Skaraborgsbygden 2018-07-27.

Klipp ur Skaraborgs läns Tidning

HÄR VISAS VYERNA FRÅN SKARA **SIDAN 4**

Delar ur Sven Walléns stora vykortssamling med vyer från ett svunnet Skara ställs nu ut på Gamla biblioteket som en del i Skara Gillens 70-årsfirande.

Foto: JENNY ÅBERG

Skaraborgs läns Tidning – Förstasidan 2018-07-12.

Sven Walléns personliga favorit och hans äldsta vykort från Skara är detta, poststämplat 1897.

Ett av vykortet visar utsikten från vattentornet troligen under 1910-talet.

Många besökte vernissagen på Gamla biblioteket för att titta närmare på vykortet som minner om ett sunnet Skara.

Se vykortet från Skara

Sällsynt samling Skarabilder visas på Gamla biblioteket

SKARA i dag öppnar utställningen **Vykort från Skara**. Då visas **76** bilder med motiv från stan.

– Det är jättekul att visa hur det såg ut i Skara förr, säger **Tommy Kroon, Skara Gille**, som arrangerar utställningen i samarbete med samlingsägare, **Sven Wallén**.

I Sven Walléns samling finns över tusen vykort med Skaramotiv. De visar en sunnen tid. Som hur miljön kring Hötorget såg ut i början av 1900-talet.

Många av de här vykortet kan nu beskådas i förstorad form på Gamla biblioteket. Där hölls vernissage på onsdagen för en utställning, som kommer att vara öppen under åtminstone två veckor framöver.

Det är Sven Wallén själv som valt ut vykortet som nu visas upp.

– Jag har försökt att ta sådant som är mer udda. Inte det vanliga kortet på domkyrkan till exempel, utan ett med en annan vinkel, förklarar han.

Född i Skara

Sven Wallén är född och uppväxt i Skara. Han flyttade från stan 1980 och bor numera i Huddinge, men de varma känslorna för stan har han kvar.

– Jag tyckte det var skönt

att växa upp i en liten stad, säger han.

Där visste alla vem han var; Son till småskollärarinnan Ingabritta Wallén och försäkringsagenten Lennart Asplund, som också drev resebyrå i Skara under många år samt barnbarn till Sven Wallén, disponent och vd på slakteriet, och Greta Wallén, som var engagerad politiskt och nämndeman vid tinget.

Fint tillskott

Svens far gav honom också en fint tillskott till vykortssamlingen. När Lennart Asplund, som var en ivrig filatelist och forskade kring postvägar, hörde att sonen börjat samlar på vykort med Skaramotiv skickade han några av de vykort han själv samlat på sig.

– Tyvärr hade jag inte riktigt vaknat då, säger Sven Wallén, som beklagar att han inte tog chansen och pratade mer med fadern kring de efterforskningar denne gjort.

En av höjdpunkterna

Fadern gick bort för fem år sedan, men nu uppmärksammas han genom att utställningen **Vykort från Skara** öppnar samma dag som Lennart Asplund skulle ha fyllt 95 år.

Arrangör för utställningen är Skara Gille och den är en del av föreningens 70-årsfirande.

– Det här en av höj-

Margaretha Adolfson och **Anita Hammar** tittade förtjust på bilderna. "Det finns en del jag känner igen. Det är roligt att se", menade Anita och fick medhåll av Margaretha: "Ja, tänk om man kunna åka tillbaka i tiden och fått uppleva Skara för 100 år sedan".

Foto: **JENNY ÅBERG**

punkterna under året, medan föreningens älderman Tommy Kroon och förklarar att när Skara Gille bildades 1948 så var uppmaningen från föreningen att Skaraborna skulle samlar på sig bilder och vykort från stan för att bevara historien till eftervärlden.

Skara Gille har också låtit trycka upp en bok med dubbelt så många av Sven Walléns vykortsbilder som visas på utställningen. Till varje bild finns en beskrivning kring motivet.

Där finns också Sven Walléns favorit med - ett vykort från 1897.

– Det är alltid roligt ju äldre vykortet blir. Helst ska de vara skrivna med datering och gärna poststämpel, då vet du när de skickades, säger Sven Wallén.

Hans samling är redan diger och nu är det svårt att hitta nya motiv. Men

ett som han letat efter och ännu inte hittat är Folkungagatan 15.

– Det skulle vara roligt att ha ett vykort med bild på huset jag växte upp i.

Jenny Åberg

0500 78 48 54
jenny.berg@vgvl.se

Tommy Kroon, älderman i Skara Gille, passade på att marknadsföra den bok som föreningen tagit fram i samband med utställningen.

Skara Gilles Barbro Olofsson bistod med sina kunskaper när motiven på vykortet skulle beskrivas inför utställningen.

FAKTA: 38 miljoner vykort på ett år

DE FÖRSTA VYKORTEN, eller brevkorten som de bildlösa korten kallades, dök upp 1870, berättar Gösta Karlsson, ordförande i Skara filatelistförening. Men särskilt populärt var det inte i början. Portot var ju detsamma som på breven och att helt öppet skriva en hälsning, det var inte så många sugna på.

EFTER HAND som portot sänktes och bilder pryddes framsidan så ökade intresset och 1903 var den dåtida varianten av dagens mms som allra hetast. Då skickades över 38 miljoner vykort i Sverige. Hälsningen skrevs då fortfarande på framsidan på korten, först 1903 fick man skriva på adressidan.

SKARA har för övrigt en tidig postal historia. Redan 1640, fyra år efter att Sveriges första postmyndighet bildades fick Skara sitt första postkontor och staden blev en knutpunkt för posten mellan Stockholm och Göteborg samt Jönköping och Uddevalla. De första vykortet från Skara dök upp under 1880-90-talet.

